

Til Jevnaker kommune kulturretaten

FRILUFTSOMRÅDER I JEVNAKER

NNV Jevnaker har følgende kommentarer til en plan for avmerking av viktige friluftsområder i Jevnaker:

Det er bra, og på tide, at dette markeres og tydeliggjøres i plansammenheng. Vi velger å gjøre våre kommentarer skriftlig i form av tekst. En markering på kart finner vi vanskelig og det har vi også fått kommentarer fra gjennom andre deltagere. Et møte for kartfesting og tydeliggjøring er kanskje et bedre alternativ og bør kanskje vurderes?

Overordnet vil vi poengtere at vi ser en vesentlig forskjell på organisert friluftsliv og friluftsliv generelt. Organisert friluftsliv i form av at det meste må tilrettelegges ser vi som mer og mer vanlig, og er en utvikling vi er skeptiske til. Planen bør skille på disse to med markering av områder hvor tilrettelegging ikke er ønskelig.

Friluftsliv basert på allemannsretten hvor du ferdes fritt i mer eller mindre urørt natur er etter vårt syn mer riktig og minst like viktig. Det som ofte benevnes som det enkle friluftslivet. Derfor er det viktig etter vårt syn OGSÅ å markere friluftsområder hvor natur er natur uten særlig tilrettelegging og som vektes minst like høyt som tilrettelagte områder. Vi kommer tilbake til konkretiseringer på dette.

Nærfriluftsområder basert på tilgjengelighet uten bilkjøring og mulighet for lek hos barn i deres nærområder er særdeles viktig i en slik plan. Derfor bør små «lommer» av skogområder identifiseres, vektes og markeres. Disse kan og bør for eksempel finnes i nærheten av alle boligområder på hele Jevnaker. De bør også identifiseres og finnes nær alle barnehager. Kan gjerne kalles grøntområder for friluftliv.

Nærfriluftsområder for trim/tur for voksne er også svært viktig. Helst i en slik avstand at bilkjøring blir unødvendig. Bergermoen, Moesmoen, Prestmoen, Eggemoen er eksempler på dette. Adgang og startpunkter for turer i disse områdene er viktig. Både sommer og vinter. Jevnaker har de siste årene hatt flere arealutbygginger som skaper barrierer i så måte. Nye E16 er et skrekkeeksempel på dette.

I forbindelse med markering av mye brukte utgangspunkter og viktige stier viser vi til den mye brukte appen «Strava». Her er det mulig å gå inn på et oversiktskart via appen som heter Strava Heatmap. Her vises de mest brukte stiene i området og særlig de som brukes i tur-/trening-sammenheng både syklende og gående. Denne vil kartfeste og identifisere flere utgangspunkter og mye brukte stier.

Av større friluftsområder i skog har Jevnaker Øståsen og Veståsen. Øståsen ligger i Marka og har egen kategorisering som friluftsområde gjennom Markaloven og Markagrensa

som avgrenser dette området. Her er friluftslivet representert på mange måter. Gjennom blant annet organisert løypekjøring for skigåing vinterstid og gjennom et utpreget og godt merket stisystem sommerstid. Serveringssteder finnes også.

Veståsen bør etter vårt syn markeres som en kontrast til dette organiserte, med at dette naturområdet i større grad skal få være natur uten organisering og tilrettelegging. Dette for å ivareta den kategorien friluftsinteresser som foretrekker ro, stillhet og mest mulig intakt natur. Det er viktig å poengtere at naturen er der for naturens egen skyld og ikke for mennesker og tilrettelagt friluftsliv. Rovfugler og spillplasser for hønsefugl er eksempler på natur som fortrenses av menneskelig aktivitet. De siste årene har vi sett en negativ utvikling rundt dette med at eksempelvis gapahuker plasseres ut og hvor større ansamlinger av mennesker igjen fordrer utedoer i tilknytning av tilretteleggingen. Stier skal merkes, og klopper, benker og bord skal følge stiene. Dette ansees for vår del som unødvendig tilrettelegging som i ytterste konsekvens, hvis trafikken blir stor, vil fortrenge naturens egentlige innbyggere. Dette bør unngås for Veståsen, da vi allerede har Øståsen og Nordmarka til dette.

Friluftsliv knyttet til vann, som fiske og padling, er også viktige friluftselementer. I Nordmarka på Øståsen er disse faktorene viktige elementer og har gode vilkår. Dette området bør opprettholdes rettet mot disse aktivitetene.

Men Randsfjorden og Randselva har også veldig viktige funksjoner i så måte og må forsterkes som nærfriluftsområder knyttet til vann.

Sammendrag

Jevnakers friluftsområder deles inn i 4 prioriterte kategorier;

1. Nærfriluftsområder med utgangspunkt og tilgjengelighet fra boligområder
2. Øståsen som fjernfriluftsområde med god tilrettelegging for ski, fotturer, fiske og padling. Men likevel basert på det enkle friluftslivet.
3. Veståsen som friluftsområde uten tilrettelegging hvor naturen og dyrelivet prioriteres uten nevneverdig menneskelig påvirkning.
4. Vannbasert friluftsliv knyttet til fiske, bading og båtaktiviteter.

Jevnaker, 21. april 2026
Naturvernforbundet i Jevnaker

Anne Kristin F. Tinding
Leder
(Sign.)

Knut Tore Gundersen
Nestleder
(Sign.)